

3. Шамралюк О. Л. Розвиток технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в навчально (науково)-методичних центрах професійно-технічної освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Інститут ПТО НАПН України. Київ, 2021. 353 с.

Олександр Ямковий,
канд. пед. наук, молодший науковий
співробітник лабораторії науково-методичного
супроводу підготовки фахівців у коледжах і технікумах
Інституту професійної освіти НАПН України
(м. Київ, Україна)

Тетяна Ямкова,
викладач ВСП «Фаховий коледж інженерії,
управління та землевпорядкування Національного
авіаційного університету»
(м. Київ, Україна)

МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

У контексті забезпечення якості фахової передвищої освіти зростають і вимоги до викладачів, їхніх професійних та особистісних якостей. Зокрема, у Законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту» та інших нормативних актах наголошується на необхідності постійного підвищення професійного рівня та майстерності педагогічних працівників. Тому професійний розвиток викладачів закладів фахової передвищої освіти набуває особливого значення в умовах реформування освітньої галузі.

Професійна компетентність викладача розуміється як інтегрована професійно-особистісна характеристика, яка включає ціннісні орієнтації, фахові й функціональні знання, уміння і навички та особистісні якості, спрямовані на досягнення ефективного результату у професійній діяльності. Професійна компетентність педагога визначається через її основні показники: підготовленість до навчальної та науково-методичної діяльності, особиста педагогічна майстерність, інноваційність мислення, професійні прогностичні уміння. Професійна компетентність педагога складається із науково-професійної, методичної, соціально-психологічної, диференціально-психологічної, рефлексивної, наддисциплінарної («ключової», «базової») компетентностей [3].

Важливою складовою професійної компетентності педагога вважають «методичну компетентність». В науково-педагогічній літературі «методичну компетентність» визначають як:

- володіння різними методами навчання, знання дидактичних методів, прийомів та вміння застосовувати їх у процесі навчання, знання психологічних механізмів засвоєння знань і умінь [2];
- систему знань, умінь, практичного досвіду та наявних педагогічних здібностей, спрямованих на реалізацію професійної діяльності з одночасною здатністю до постійного самовдосконалення [4];
- засвоєння педагогом нових методичних і педагогічних ідей, підходів до навчально-виховного процесу в сучасних особистісно-зорієнтованих, розвивальних, креативних технологіях, володіння різними методами, прийомами і формами організації навчання [1].

Відзначимо, що складовими методичної компетентності педагогічного працівника коледжу є спеціальні методичні знання, відповідні уміння, навички та професійно важливі якості особистості, які дозволяють ефективно проводити навчальні заняття, виявляти нові, нестандартні способи розв'язання навчально-виховних проблем, удосконалювати методи й прийоми своєї педагогічної діяльності, узагальнювати кращий педагогічний досвід і творчо використовувати його на практиці.

Методична компетентність викладачів закладів фахової передвищої освіти формуються та вдосконалюються в процесі їх навчально-методичної, наукової, виховної та професійної діяльності, під час підвищення кваліфікації та самоосвіти. Зокрема, методична робота включає

низку методичних заходів, що організуються у коледжах з метою підвищення педагогічної майстерності викладачів, удосконалення методики викладання, впровадження інноваційних методів та засобів навчання. Організовує та координує методичну роботу в закладах фахової передвищої освіти методична рада, яка розглядає такі найважливіші питання, як удосконалення навчально-виховної та методичної роботи, впровадження інноваційних технологій та прогресивних форм навчання в освітній процес, організація заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації викладачів, а також координація роботи циклових комісій тощо. Також методична рада коледжу відповідає за підготовку документів і пропозицій з таких питань, як визначення основних напрямів та завдань методичної роботи закладу освіти на поточний рік; впровадження методичних розробок в освітній процес та сприяння видавничій діяльності; рейтингове оцінювання професійно-педагогічної діяльності педагогічних працівників; вивчення, поширення та впровадження кращого педагогічного досвіду викладачів та циклових комісій; організація та проведення методичних семінарів, круглих столів тощо.

Методична робота в коледжі повинна здійснюватись систематично, за різними напрямами та у різних формах. Зокрема, ефективними формами розвитку методичної компетентності педагога є: вивчення нормативної документації з питань освіти і навчання; удосконалення навчально-методичного забезпечення дисципліни; вивчення педагогічного досвіду колег; підготовка та проведення відкритого заняття; участь в науково-практичних конференціях, вебінарах, семінарах, круглих столах; підготовка студентів до участі в різноманітних конкурсах, олімпіадах; науково-дослідницька робота та відображення її результатів у вигляді статей, тез, наукових повідомлень тощо.

Розвиток методичної компетентності викладачів коледжу ґрунтується на їхній спрямованості на створення власних методик викладання, методичних проєктів, експериментальних досліджень, сучасних педагогічних технологій, отримання нових педагогічних результатів в професійній діяльності. Також відзначимо, що розвиток методичної компетентності педагогічних працівників залежить від організації внутрішньоколеджної методичної роботи, активної участі в різних формах методичної роботи, безперервної самоосвіти та постійного самовдосконалення.

Отже, методична компетентність є важливою складовою професійної компетентності викладачів коледжу, а її формування – важливою умовою ефективної викладацької діяльності.

Список використаних джерел

1. Біляковська О. Професійна компетентність учителя як складова ефективної педагогічної діяльності. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. 2011. С. 229–234.

2. Волобуєва Т. Б. Структура професійної компетентності сучасного педагога. *Гуманізація навчально-виховного процесу* : зб. наук. праць. Слов'янськ : Видавничий центр СДПУ, 2005. Вип. XXVHL . С. 33–42.

3. Толочко С. В. Концепція та методика формування науково-методичної компетентності викладачів у системі післядипломної педагогічної освіти : монографія. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. 376 с.

4. Цюлюпа Н. Л. Педагогічні умови формування методичної компетентності майбутнього вчителя музики в процесі інструментальної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 213 с.

СЕКЦІЯ 6 СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Станіслав Бурчак,
д-р пед. наук, професор
кафедри технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного